

מוותר לגנוב

איש הלך לראות גמד

לעיירה בא קרקס, ושמעו אנשי העיירה כי בקרקס גמד אחד מאנשי העיירה לא היה מעוניין בקרקס, אבל את הגמד רצה לראות הלך לקרקס ושאל: "איפה המנהל?" אמרו לו: "זה." אמר האיש למנהל: "הבט, אין אני מעוניין לראות את כל התכנית שלכם, רציתי רק לראות את הגמד. תרשה לי?" אמר לו המנהל: "בבקשה. לך אל הקרון מספר שבעה, דפוק על הדלת. ויפתח לך הגמד. הלך האיש לקרון מספר שבעה, דפק על הדלת, ופתח לו איש נורמאלי.

אמר הסקרן: "סלח לי, אמרו לי שפה גר גמד. רציתי לראות את הגמד."
אמר האיש שבקרן: "אני הגמד."
אמר הסקרן: "אבל גמד קטן ואתה גדול."
אמר האיש שבקרן: "היום אין אני גמד. אני בחופש."
צחקו ואמרו: "הבדיחה טובה, אבל כבר שמענו טובות ממנה."
אמרתו: "שלום."
למחרת באתי ואמרתו: "רוצים בדיחה?"
אמרו: "אדרבא."
סיפרתי להם:

איש הלך לראות גמד

לעיירה בא קרקס, ושמעו אנשי העיירה כי בקרקס גמד אחד מאנשי העיירה לא היה מעוניין בקרקס, אבל את הגמד רצה לראות. הלך לקרקס ושאל: "איפה המנהל?" אמרו לו: "זה." אמר לו: "הבט, אדון מנהל. אין אני מעוניין לראות את כל התכנית שלכם, רציתי רק לראות את הגמד. תרשה לי?" אמר לו המנהל: "בבקשה. לך אל הקרון מספר שבעה, דפוק על הדלת, ויפתח לך הגמד. והלך האיש לקרון מספר שבעה, דפק על הדלת, ופתח לו איש נורמאלי.

אמר הסקרן: "סלח לי, אמרו לי שפה גר גמד. רציתי לראות את הגמד."
אמר האיש שבקרן: "אני הגמד."
אמר האיש שבקרן: "אבל גמד קטן ואתה גדול."
אמר האיש שבקרן: "אני גדול הגמדים שבעולט."
צחקו השומעים ואמרו: "הבדיחה טובה מאוד, אבל כבר שמענו טובות ממנה."
אמרתו: "רוצים בדיחה אחרת?"
אמרו: "כונאת אדרבא."
אמרתו: "בדיוק כונאת." וסיפרתי להם:

איש הלך לראות גמד

אמרו: "כבר שמענו."
אמרתו: "לי נדמה שלא. אבל אם אינכם רוצים —"
אמרו: "טוב, טוב. ספר." סיפרתי:
לעיירה בא קרקס, ושמעו אנשי העיירה כי בקרקס גמד אחד מאנשי העיירה לא היה מעוניין בקרקס, אבל את הגמד רצה לראות. הלך לקרקס ושאל: "איפה המנהל?" אמרו לו: "זה." אמר לו: "הבט, אדון מנהל. אין אני מעוניין לראות את כל התכנית שלכם, רציתי רק לראות את הגמד. תרשה לי?" אמר לו המנהל: "בבקשה. לך אל הקרון מספר שבעה, דפוק על הדלת, ויפתח לך הגמד. והלך האיש לקרון מספר שבעה, דפק על הדלת, ופתח לו איש נורמאלי.

פה הפסקתי ואמרתו: "לא תשלמו בעד כל שלוש הבדיחות, לא אסיים."
אמרו: "אנחנו יודעים את הסוף. פתח לו איש נורמאלי."
אמרתו: "לא תשלמו, לא אסיים."
שילמו, וטיימתי:
ופתח לו גמד. קסטנט, כזה.
הסתכל בו הסקרן והסתכל, ואמר: "כבר ראיתי גדולים ממנו."

את המחרוזת הזאת לא הכנסתי לספר שנסו פנצ'ר, אבל קל לזכור אותה, ותוכלו לסדר בה אנשים רבים, ולא עוד אלא שתמיד אתם יכולים להמציא סוף אחר. כך למשל הוצרכתי לעשות לסיפור "האשה שלא נעלבה" (עמ' 47), כשסיפרתי את הסיפור לראשונה, היה הסוף עם גבר בעל שפם, וכך חזרו וסיפרו אותו, ובכך בשביל הספר הדבקתי סוף אחר. תוכלו לקרוא בעצמכם.

אמר טוביה: "ארמני — חזר — הביתה — ומצא — את — אשתו — ואת —" נכנסה יונה ושמה לפנייהם תחתיות ובזיזים וכפיות וסוכר. שתק טוביה. אמר עמינדב: "ובכן, מה קרה לו. לאותו ארמני, סוף כל סוף?" אמר טוביה: "לא כלום. הוא מת." אמרה הגברת בירנבאך: "זה לא כלום? זה נורא!" אמרה תחיה: "אבל ממה מת?"

כשהלכו האורחים, ועמדה יונה לאסוף את הכלים, תפס אותה טוביה, דחף אותה לתוך כורסה, ואמר: "אם את זזה בטרם אסיים, אהרוג אותך. וכעת שמעי, ארמני אחד —" אמרה יונה: "אני יודעת את הבדיחה. בסוף אמר הארמני: 'אמכור את הספה.'"

מבינים אתם? ומכאן מוסר השכל: קנית ספר מצחיק, אל תתן אותו לאשתך.
אבל יש אמצעים גם בשביל אותם החכמים שכבר שמעו את כל הבדיחות. וזה העניין: בבדיחה רגילים אנשים לצפות

מידד שיף על בדיחות, על



חוכמות ועל ספרו החדש

לסוף, דרך אחת לסדר אותם היא להשיט את הסוף. המספר מגיע עד הפואנטה, וזוכר כי יש לו פגישה במקום אחר. אבל זאת דרך מסוכנת. חבר טוב שלי נרצח בגלל חכמות כאלה. דרך אחרת היא להכין סוף רורבי.

אתם יכולים לסדר אנשים כדרך שסידרתי פעם עורכי עתון ערב הם היו מדיסטים בעתון יום יום בדיחות, אבל רק כאלה שאפשר לספר בחברה טובה, כלומר שהורות. וכל מה שמסרתי להם אני, פסלו: "גס." ואם לא "גס", כבר שמעו. מצאתי עצה. יום אחד סיפרתי להם בדיחה.

אני מודה. אני הוא שכתבתי את הספר המצחיק שנסו פנצ'ר. כתבתי עוד ספרים, אבל הם אינם נוגעים לכאן. עניינו כעת הוא בספר שנסו פנצ'ר. ודאי קראתם אותו. אם טרם קראתם, תוכלו להתחיל מפה.

וההתחלה היא בגניבה. לא סיפור על גניבה אלא גניבת סיפור. כי מסתבר שקוראים ספר לא רק כדי לצחוק (וזאת ודאי מטרה נעלה) אלא גם כדי להצחיק, כלומר לספר מה שקראו.

גם זאת מטרה לגיטימית בהחלט, אם אינכם גוזלים טאגטימות (זה מין ציפורי ג'העדן הבאות רק לצדיקים). כלומר, הצוחק רוצה שיצחקו גם אחרים. רק ניבזה רוצה ליהנות לבדו. אדם הגון משתף את זולתו בהנאותיו, כמו חיי המין.

יום אחד הומין אצלי עורך-עתון סדרת סיפורים מצחיקים, והתנה: "אבל כאלה שיוכלו לגנוב אותם." שאלתי מה כוונתו, והסביר לי: "אנשים אוהבים שיהיה להם מה לספר לחברה, ובכך תמיד מחפשים הם דברים שיוכלו לזכור ולחזור ולספר. אתה צריך להמציא. הם רוצים למצוא מן המוכן." בעצם, אין אני צריך להמציא כלל. החיים מצחיקים מאוד, ולא אני המצאתי אותם.

ובכן, קוראים את הספר שנסו פנצ'ר, ורוצים סיפור. מדוע רוצים? באמת אינני יודע. אבל כשאדם עושים את זה, זה מצחיק מאוד. אם רוצים אתם דוגמה, קראו בעמוד 19 שבספר. פן אין הספר ברגע זה בידכם, אחזור על מה שנדפס שם.

טוביה מספר בדיחה

אחת יום שמע טוביה במשרד בדיחה מוצלחת. סיפר אותה מנחם, וכל השומעים צחקו צחוק גדול. בבית רצה טוביה לספר את הבדיחה ליונה (אשתו), אבל היא נחפזה להשכיב את הילדים ולסדר את הבית, והאציה בו שיתרחץ ויתלבש. היו צריכים לבוא אליהם עמינדב ותחיה צוקרמן והדוקטור בירנבאך ואשתו.

תערוכת הנאספים היתה קצת מוזרה. תחיה טמבלה עמינדב רצה כנראה לישון והדוקטור בירנבאך מתקשה עד היום בדיבור עברי ואשתו כולה קורקטית. ויונה רצתה לעשות על כולם רושם טוב.

פתאום היתה דממה בחדר. פתח טוביה ואמר: "א פרופו, שמעתי היום במשרד בדיחה טובה." אמר עמינדב: "כך עובדים אצלכם?" והדוקטור בירנבאך אמר: "אך כן. זה בעיה ארצית." שתק טוביה. אמרה תחיה: "גו, או ספר את הבדיחה."

אמר טוביה: "ארמני אחד חזר הביתה ומצא את אשתו ואת —" הפסיקה אותו יונה: "אני מקוה שאין זאת בדיחה גסה, טוביה." אמרה כהתראה. חייך טוביה ואמר: "דווקא גסה מאוד." אמר עמינדב: "נדמה לי שכבר שמעתי אותה. האשה התלבשה כדי ללכת לנשף מסכות." אמר טוביה: "לא. לא זאת הבדיחה." אמרה תחיה: "אולי כבר תספר?"

אמר טוביה: "כן. איפה הייתי? אה. ובכן, ארמני אחד חזר הביתה ומצא את אשתו ואת —" אמרה הגברת בירנבאך: "סליחה?" הביט בה טוביה ולא תפס מה קרה. "זה בסדר," אמרה לו יונה, "אבל בלי מלים גסות." אמר טוביה: "כבר התחלתי." אמרה תחיה: "הוא כבר התחיל, ובכך הניחי לו לסיים. ספר, טוביה."

אמר טוביה: "אבל אל תפסיקו אותי. ובכן, זה כך. פעם חזר ארמני הביתה ומצא את אשתו ואת — מה יש יונה?" יונה התלחשה עם הגברת בירנבאך. אמרה יונה: "אין דבר, טוביה. אל תשים לב." אמרה טוביה: "אבל את מפריעה לי." אמרה תחיה: "אל תפריעי לו, יונה. ספר, טוביה."

אמר טוביה: "ארמני-חזר הביתה ומצא את אשתו ואת —" אמר הדוקטור בירנבאך: "סליחה. לא כל כך מהר, בבקשה." אמר עמינדב: "מה אתה רץ? אתה מפחד שהבדיחה תברר או שנברח אנהנו? מה השעיה?" אמרה תחיה: "מה יש? עוד מוקדם. רוצים תה?" תחיה רצתה תה. הדוקטור והגברת בירנבאך רצו קפה. עמינדב רצה מיץ פטל עם סודה. טוביה רצה לספר את הבדיחה אבל אמר כי רוצה הוא תה.

יצאה יונה מהחדר, וטוביה שתק. אמרה תחיה: "כעת ספר." אמר עמינדב: "תחכה רגע. גם אני רוצה תה. אניד ליונה." ויצא מהחדר. אמרה תחיה: "הוא ודאי כבר שמע את הבדיחה. אל תחכה לו. ספר."

אמר טוביה: "מוטב שאחכה." אמרה הגברת בירנבאך: "כבר לא כל כך חם." אמר הדוקטור בירנבאך: "היה קיץ קשה." ושתקו. חזר עמינדב ואמר: "הפסדתי משהו?" אמר רה תחיה: "לא. הוא חיכה לך. שב ושמע."

אמר טוביה: "פעם אחת חזר ארמני הביתה ומצא את אשתו ואת —" סיים עמינדב את פהוקו בפה קפוץ, ששוחה לו הבעה איומה, ואמר: "רגע, רגע. לא שמעתי. מה אמרת?"

לא לרצות!